

עורכים מקצועיים: יעקב גולדמן, עו"ד. גלעד ברון, עו"ד.
מנהל מערכת: אורי גולדמן, עו"ד.

גיליון 527 יום ה' 11 בפברואר 2010

השבוע בגיליון

עדכונים מהשטח

מאמר

פסיקה

מחוץ לחוק

עדכונים מהשטח

תיקון 174 לפקודה – אי החלת כללי IFRS

בדוחות הכספיים לגבי שנות המס הנ"ל. למעשה, כך יתאפשר לרשות המסים להמשיך ולבחון את יישום כללי ה- IFRS בנוגע לקביעת ההכנסה החייבת לאחר שיישמו, הלכה למעשה, בדוחות המוגשים לרשות ניירות ערך בידי החברות הכפופות לחוק ניירות ערך.

◆ ביום 4.2.2010 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 174 - הוראת שעה לגבי שנות המס 2007, 2008 ו-2009), התש"ע-2010. עפ"י החוק, שתוקן כהוראת שעה לשנים 2007, 2008 ו-2009 (להלן - **שנות המס הנ"ל**), קביעת ההכנסה החייבת לשנות המס הנ"ל, לא תיעשה בהתאם לכללי ה- IFRS (תקן חשבונאות 29), אף אם הוחל

הצעת חוק - הגבלת חלוקת דיבידנד בעת הסדר חוב

עדים לתופעה של ניהול הסדרי חוב מול בעלי האג"ח של החברה וזאת בגלל אי יכולת לעמוד בתשלום אגרות החוב. כיום, ישנן מעל 100 חברות שבסבירות גבוה יפעלו לכפות על מחזיקי אגרת חוב שלהן הסדר, צעד העלול לגרום לנזק אדיר ובלתי הפיך לכספי קרנות הפנסיה וקופות הגמל של ציבור החוסכים בישראל, אשר אינם זוכים להגנה ראויה מקופות הגמל וחברות הביטוח על כספיהם, שכן, על פי המצב כיום, גם לחברות שיכולות לשלם את החוב הכספי שלהן, עדיף לבעלי השליטה בהן מבחינה כלכלית "לכפות" הסדר חוב. **לפיכך מוצע, כי חברה שלא עמדה בהתחייבויותיה הכספיים לבעלי האג"ח לא תוכל לחלק דיבידנד לבעלי המניות, גם אם הגיעה להסדר תשלומים לבעלי האג"ח.**

◆ ביום 25.1.2010 הונחה על שולחן הכנסת ע"י ח"כ **חיים כץ, הצעת חוק החברות (תיקון - הגבלת חלוקת דיבידנד בעת הסדר חוב), התש"ע-2010**. עפ"י הצעת החוק, בחוק החברות, התשנ"ט-1999, אחרי סעיף 307 יבוא סעיף 307א, שעניינו "איסור על חלוקה בתקופת הסדר", שיקבע: **"על אף האמור בסעיף זה, חברה, שבעקבות הסדר חוב עם מחזיק אגרת חוב שלה, שינתה תנאים באגרת החוב או הנפיקה אגרת חוב חדשה, לא תחליט על חלוקת דיבידנד אלא לאחר פירעון אגרת החוב."**

◆ עפ"י דברי ההסבר, רוב כספי הפנסיה, קופות הגמל וקרנות ההשתלמות של תושבי ישראל מושקעים כיום באגרות חוב של חברות מסחריות, ולחלקן הנכבד אין כלל בטחונות; לאחרונה אנו

שירות חדש : בירור מצב תביעות מ"ה שלילי

◆ לנוחיותכם, רצ"ב קישורית ליישום החדש: <https://www.shaam.gov.il/gmmhs>

◆ אין שינוי בשאר הפעולות המבוצעות בלשכות: הקצאת מניות, העברת מניות, מינוי והסרת מנהלים, סילוק שיעבודים ועדכון משפטי לשיעבוד, עדכון מען רשום של חברה והפקת נסחים.

◆ כחלק מנושא שיפור השירות והנגישות הוסיפה רשות המסים יישום חדש באתר האינטרנט של הרשות, תחת נושא **"מס הכנסה שלילי"**, את היישום: **ברור מצב תביעה**.

◆ שירות זה מיועד לשכירים ועצמאים שהגישו תביעה למענק לפי חוק מס הכנסה שלילי ומעוניינים לבדוק את מצב התביעה.

פרשנות תכליתית של הוראות סעי' 119א' לפקודת מס הכנסה

בועז פינברג, עו"ד

גולדמן ברון – משרד עורכי דין

במיוחד נוכח אותם "נעברים", אשר לא היו מודעים כלל לעובדה, כי קיבלו נכס מחייב במס סופי, ושיום אחד רשויות המס יהיו רשאיות לגבות ממנו את החוב. ודוק – המונח "חוב מס" הקבוע בסעיף 119א', כוונתו לא רק לקרן החוב, אלא גם להפרשי הצמדה וריבית שנצברו על החוב, ומשכך, עלול הנעבר למצוא את עצמו במצב שבו הוא נאלץ לשלם חוב מס, שלא הוא יצר אותו, ולא ידע על קיומו, ואשר צבר הפרשי הצמדה וריבית גבוהים ביותר. לא זו אף זו, גם כאשר קיימת הוראה, כגון סעיף 96 לפקודת פשיטת הרגל, המבטלת "הענקה" שבוצעה בין פושט רגל לאדם אחר, קיימות הגבלות, הן פרוצדוראליות, והן מהותיות, המונעות את השבת הנכס, או גביית החוב מהגורם הנעבר. ביחס לפן המהותי, "הענקה" יכולה להיחשב לכזו, אלא אם כן מדובר בנכס שנרכש על ידי הנעבר בתום לב, ובתמורה בת ערך, ולא כל העברה ללא תמורה אוטומטית תיחשב ל"הענקה". בפן הפרוצדוראלי, ביחס לנטלי הראיה, נקבע בפסיקה, כי במקרה שבו נאמן טוען, כי פושט רגל ביצע "הענקה" אסורה לאדם אחר, הנטל הראשוני מוטל על הנאמן לשלול אפשרות, כי ההענקה נעשתה לטובת הנעבר בתור רוכש בתום לב ובתמורה בת ערך, ורק אם יצא ידי חובתו הראשונית, עובר הנטל המשני לנעבר להוכיח כי אכן קיים תנאים אלה (ר' ע"א 5709/99 לוי נ' שילר).

♦ אף בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת מזרחי), בע"ש 5010/05 בי.אי.סי.סי החברה הבלגית ישראלית להלבשה בע"מ נ' מדינת ישראל – אגף המכס ומע"מ התייחס באוביטר לשאלה, האם אין מקום להקנות לרשות המסים סמכות לפעול על פי סעיף 119א' לפקודה, רק מקום בו מוכחת כוונה ברורה של מעביר הרכוש להתחמק ממס. בית המשפט הנכבד קובע, כי שגם שמגבלה כזו אינה מפורשת בלשון הסעיף, ניתן היה להסיקה על יסוד תכלית הסעיף, כאשר התכלית הסובייקטיבית הינה היכולת של רשויות המס להתמודד עם בעית הברחת הנכסים והתחמקות מתשלום מס, והתכלית האובייקטיבית נלמדת מעקרונות היסוד של השיטה והמובילה להימנעות מפגיעה בזכויות יסוד שלא לתכלית ראויה. בית המשפט נמנע מלהכריע בשאלה זו לאור העובדה, כי זו לא באה לפתחו ביוזמת הצדדים להליך.

♦ פרשנות דווקנית ומחמירה של סעיף 119א' לפקודה, תביא ליצירת מצבים, אשר מהווים פגיעה בלתי מוצדקת ובלתי מידתית בזכויות היסוד של אותם אלה, אשר לא גרמו ליצירת חוב המס, ולאור הפרשנות התכליתית, יש לסייג פגיעה זו בבחינה מהותית של ההעברה שבוצעה, ובכלל זה בחינת מטרת העברת הנכס, תום לבם של המעביר ושל הנעבר וכיוב'.

♦ סעיף 119א' לפקודת מס הכנסה (הפקודה), הינו דבר חקיקה, שאין לו אחר ורע בחומרתו ובפגיעה שהוא מטיל על זכויות יסוד בחקיקה האזרחית ובמערכת היחסים שבין נושים וחייבים בישראל. המחוקק, אשר מטבע הדברים מבקש בראש וראשונה להגן על קופתו, קבע מנגנון, אשר מקנה לרשויות המס את היכולת לגבות חובות של חייב במס מצדדים שלישיים, אשר לא גרמו ליצירת החוב.

♦ במסגרת סעיף 119א' קיימים שלושה מקרים המקנים זכות זו לגובה המס: **סעיף 119א'(א)(1)** מאפשר לגובה המס לגבות מס מאדם, אשר קיבל נכסים ללא תמורה, או בתמורה חלקית, מחבר בני אדם שיש לו חוב מס סופי (שאינו עליו עוד זכות השגה, ערר או ערעור), ובתנאי, שאין לחבר אמצעים בישראל לסילוק החוב; **סעיף 119א'(א)(2)** מאפשר לגובה המס לגבות מס מחבר בני אדם, אשר קיבל נכסים בתמורה או בתמורה חלקית מחבר בני אדם שלו אותם בעלי שליטה או קרוביהם, ולאותו חבר מס סופי, ובתנאי שאין לו אמצעים בישראל לסילוק החוב; **סעיף 119א'(ב)**, דן באדם אשר קיבל נכסים ללא תמורה או בתמורה חלקית מקרובו או מחברה בשליטתו, כאשר לקרוב או לחברה חוב מס סופי, ואין להם אמצעים בישראל לסילוק החוב. בנוסף, בניגוד למקרים האחרים, במקרה זה הוסף תנאי, שגביית המס מאותו אדם תיעשה עד שלוש שנים ממועד יצירת החוב או העברת הנכסים, לפי המאוחר;

♦ על פי עמדת רשות המסים (כמתואר **בקובץ הפרשנות של רשות המסים**), יש לפרש את סעיף 119א' באופן דווקני ומחמיר, באופן שבו גובה המס אינו נדרש להוכחת עניינים מהותיים לצורך הפעלת הסעיף, ודי בעמידה בתנאים הפרוצדוראליים הקובעים בסעיף. כך לדוגמא, אין עליו להוכיח, שהנעבר ידע, כי קיבל נכס מחייב במס סופי, או כי היה עליו לדעת כך.

♦ **אנו לעומת זאת סבורים, כי הפרשנות התכליתית של סעיף 119א' מחייבת את גובה המס לבחון באם העברת הנכס נעשתה במטרה להתחמק מתשלום חוב המס, ולמצער, לאפשר למעביר הנכס ולנעבר להוכיח, כי העברת הנכס נעשתה בתום לב, ולא מתוך כוונה שכזו, ובמידה שאכן כך, לשלול את זכותו של גובה המס לחייב את הנעבר בתשלום חוב המס.** ונבהיר:

♦ כאמור ברישא של דברינו, בדברי חקיקה אחרים, הדנים בגביית חובות מחייבים, כגון חוק הוצאה לפועל או פקודת פשיטת הרגל, לא קיימת הוראה כה דרסטית, המקנה זכות לנושה לגבות חובות מאדם, אשר לא יצר את החוב (למעט במקרה של הטלת עיקול צד ג', הדנים בגביית חוב באמצעות עיקול נכסים או כספים המגיעים לחייב). הדברים חמורים

העיתון המקצועי לענייני מסים

הכנסה הונית של סוכן ביטוח

עב"ל (ארצי) 82/09 איציק מועלם נ' המוסד לביטוח לאומי

ניתן לבחון את קיומם של מאפיינים המיוחדים לתשלום עבור נכס "הוני", כגון - קיומו של תשלום חד פעמי, תשלום המבוצע מראש, הגדרתם ותיאורם של הסכומים המשולמים, וכיוצאים באלה מאפיינים המיוחדים לתשלום עבור נכס "הוני". במקרה שכזה, ניתן להיעזר כמובן גם בעדות מפורשת המתייחסת לתשלום מסוים כתשלום עבור נכס "הוני".

◆ לעניין תשלום דמי ביטוח לאומי קיימת זיקה ברורה בין חוק הביטוח הלאומי ובין פקודת מס הכנסה. זיקה זו מעוגנת בהוראות פרק ט"ו לחוק הביטוח הלאומי העוסק בדמי ביטוח. סימן ב' לפרק ט"ו האמור קובע, כי ההכנסה לעניין חובת תשלום דמי הביטוח תהא מבוססת על נתוני מס הכנסה (ראו דב"ע נה/0-234 אביד - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע ל"א, 518, 528). כך, סעיף 344 קובע כי הכנסתו החודשית של "עובד" תראה כהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה ואילו סעיף 345(א) קובע כי הכנסתו החודשית של "עובד עצמאי" תראה כהכנסתו מהמקורות המפורטים בפסקאות (1) ו-(8) של סעיף 2 לפקודת מס הכנסה. בהתאם לאותו עקרון, קובע סעיף 345(ב) לחוק הביטוח הלאומי, לגבי עובד עצמאי, לאמור:

◆ "ב) - (1) ההכנסה בשנה השוטפת תיקבע על פי השומה הסופית של ההכנסה כאמור לאותה שנה לפני כל פטור, ניכויים וזיכויים לפי פקודת מס הכנסה..."

◆ מכאן, שהמפתח לקביעת הסכום תשלום דמי הביטוח הלאומי היא שומת מס הכנסה, על כל הקביעות העובדתיות העומדות בבסיסה.

◆ בענייננו, אין חולק כי רשויות מס הכנסה לא הכירו בהכנסות להן טוען המערער כהכנסות "הוניות" שאינן טעונות תשלום מס הכנסה אלא כהכנסות פירותיות ולכן קביעה זו היא המחייבת גם לעניין תשלום דמי הביטוח הלאומי. מטעם זה בלבד, דין הערער להידחות. מעבר לצורך, וגם אם נבחן את טענות המערער לגופן, המסקנה הברורה היא שלא הוכח כי התשלומים להם טוען המערער הם בעלי אופי "הוני".

תוצאה:

הערער נדחה.

ניתן ביום 24.1.10

ב"כ המערער: ר.מילרד, עו"ד.

ב"כ המשיב: ח.שחר, עו"ד.

◆ המערער הוא סוכן ביטוח מורשה שעסק בעיקר בשיווק ומכירה של פוליסות ביטוח חיים וביטוח מנהלים עבור חברת הביטוח "מגדל", זאת משנת 1989. במסגרת קשרי העבודה בין המערער לחברת "מגדל", התחייב המערער לעבוד עם חברת הביטוח באופן בלעדי ובשל כך הוא נמנע מלמכור פוליסות ביטוח של חברות אחרות. לטענתו, כספים שולמו לו בשל התחייבותו לבלעדיות.

◆ לטענת המערער, תשלומים אלה הם בבחינת "מענקים הוניים" אשר אינם מחויבים בתשלום ביטוח לאומי. לטענתו, טעה בית הדין האזורי בקביעתו, שהסדר זה לא הוכח בשל כך שהדבר לא השתקף בחוזה העבודה שכן ההסדר היה מעוגן בהסכם בעל-פה. לטענתו, לא היה כל בסיס לקבוע שחברת "מגדל" התנדבה לשלם למערער כספים. לטענתו, בית הדין לא נתן דעתו למערכת היחסים בינו ובין חברת "מגדל", שמקורה בהסכם בעל פה, שהיא היתה הבסיס לקבלת המענק ההוני. לטענתו, טעה בית הדין בכך שלא הסתמך על ההסכמות העובדתיות שהושגו בבית הדין האזורי.

◆ לטענת המשיב, המוסד תומך בפסיקת בית הדין האזורי.

בית הדין הארצי לעבודה: כב' הש' ע.רבינוביץ, כב' הש' י.פליטמן, כב' הש' ש.צור, נציגי העובדים והמעבידים

◆ בתחום העבודה ומשלח היד, הכנסה שוטפת המתקבלת מהשקעת עבודה נחשבת כהכנסה "פירותית". אדם משקיע את נכסי ההון שלו - ידע, השכלה, כישורים, זמן, ועוד - והתשלום השוטף עבור אלה הם הכנסת ה"פירות". בצד אלה, יכולים להתקיים מצבים בהם משולמים לאדם, במסגרת משלח ידו, סכומי כסף עבור "נכסים" שלו שאינם כרוכים בהשקעת עבודה שוטפת. כך, לדוגמה, ייתכנו מצבים בהם ישולם לאדם, בקשר להתקשרות שוטפת עימו, גם תשלום עבור מוניטין, או עבור התחייבותו שלא לעבוד עם אחר (בלעדיות) או עבור ויתור על חוג לקוחות וכו'.

בתחום משלח היד, ההכנסה הפירותית היא הרווחת והמקובלת. לעומתה, ההכנסה ההונית היא החריג ועל הטוען לקיומה הנטל להוכיחה. דרכי ההוכחה יכולות להיות מגוונות ופשיטא שהמקור העיקרי לכך הוא ההסכם שבין הצדדים הנוגעים לדבר. אם לאמיתו של דבר שולם סכום כסף עבור נכס "הוני" (מוניטין, בלעדיות, חוג לקוחות וכו'), הרי הדבר אמור להשתקף בהסכם על כך. אכן, ייתכן שהסכם בין הצדדים יהיה גם בעל פה, אלא שאז, יהיה קשה יותר להוכיח את טיבו של התשלום. במקרה שכזה,

מע"מ על ריבית רעיונית משטרי הון ע"מ 1226/06 שיקום פועלי בניין בע"מ נ' מע"מ ת"א 1

◆ **פלוגתא ב'**: האם אי תשלום ריבית והפרשי הצמדה הוא בגדר "תרומה, תמיכה או סיוע אחר", כהוראת סעיף 12 לחוק ולכן ייחשב כחלק ממחיר עסקאותיה של המערער, או שמא, אין בסיס לחיוב המערער במע"מ?

◆ **פלוגתא ג'**: אם ייקבע, כי החלטה מתאריך 03/07 רלבנטית לצורך הכרעה בתיק, האם חל החיוב במע"מ לגבי מלוא סכום השומה, על בסיס מצטבר, או שהחיוב במע"מ הינו על בסיס מזומן.

ביה"מש מחוזי ת"א כבוד השופטת ד. קרת-מאיר:

◆ **פלוגתא א'**: יש לבחון את מהותה של החלטה. המשיב ציין בסיכומיו, כי לא הוגשה בקשה לתיקון דוחות באופן רטרואקטיבי. אולם, אין ספק כי מבחינה מהותית יש לראות בבקשה להסתמך על החלטת הדיקטוריון על מנת לבטל את השומה שנקבעה כדין בקשה לתיקון דוחות באופן רטרואקטיבי. אומנם, ההלכה בעניין תיקון דוחות ע"י נישום, אינה חד משמעית ונדונה ע"י ביהמ"ש העליון בע"מ 1804/05 **אהוד אלוני נ' פקיד שומה כפר סבא**. בפסק הדין צויין ע"י השופט גיבוראן, כי אין הענקת זכות אוטומטית לנישום להגיש דוח מתוקן והמדיניות של נציבות מס הכנסה אפשרה הגשת דוחות מתקנים במקרים של טעויות חשבוניות וטעויות סופר שנפלו בדוח המקורי בתום לב.

נראה, כי אין להתיר למערער לבטל את השומה שהוצאה לה, שכן אין ספק, שהעובדה החדשה שנטענה, החלטת הדיקטוריון ממועד 03/07, הינה עובדה אשר נוצרה ע"י המערער בעצמה. ברור, כי מטרת החלטה הייתה למנוע את החיוב ע"פ השומות שכבר הוצאו למערער, על פי המצב העובדתי שהיה קיים בתקופת השומה, או להקטין את החיוב באופן משמעותי. מדובר בהחלטה הנובעת כולה מכדאיות. יש לראות בה בגדר **תכנון בדיעבד אשר נועד לדחות חלק ניכר ומשמעותי מהחיוב במס. שינוי מעין זה, אין להתיר**. לאור תוצאה זו מתייטר דיון בפלוגתא ג'.

◆ **פלוגתא ב'**: המערער יצאה מתוך נקודת הנחה, שיש רלוונטיות לשינוי תנאי שטרי ההון. נראה, כי אין מחלוקת אמיתית בין הצדדים, כי במצב העובדתי לגביו ניתנה החלטה בהשגה, יש לחייב את המערער במע"מ. מדובר כאמור בהסכמה למתן הלוואות ללא ריבית והפרשי הצמדה, ללא בטחונות וללא מועד פירעון. לגבי סיטואציה מעין זו נקבע באופן חד משמעי, כי יש לראות במערער כמי שקיבלה "סיוע או תמיכה" כמשמעותו בסעיף 23(א) לחוק ולכן חבה היא במע"מ בגין אותה תמיכה או סיוע בתקופה שבה התקבלו, ולא בכל מועד אחר, דהיינו, במהלך השנים שבין פברואר '99 ועד היום, ובכלל זה תקופת השומה.

תוצאה: הערעור נדחה.

ניתן ביום: 03.02.10.

◆ **עובדות:** חברת שיקום פועלי בניין בע"מ, (להלן: "**המערער**"), הנפיקה שטרי הון לקרן הביטוח והפנסיה של פועלי הבניין ועבודות ציבוריות-אגודה שיתופית בע"מ (בניהול מיוחד), (להלן: "**הקרן**"), המסווגת לצורכי החוק כמלכ"ר. הערעור מוגש על החלטת מע"מ ת"א לחייב את המערער בתשלום מע"מ על פי חוק מס ערך מוסף תשלוי- 1975 (להלן: "**החוק**"), בגין הריבית הרעיונית שצמחה לה, לכאורה, כתוצאה מהנפקת שטרי ההון.

◆ המערערת הוקמה בשנת 59 והינה בבעלות מלאה של הקרן ורשומה כעוסק מורשה לצורכי החוק. בעת הקמתה הקרן החזיקה במניות המערערת בשיעור 50% והסתדרות העובדים הכללית (להלן: "**ההסתדרות**"), באמצעות חברת העובדים השיתופית, במניות בשיעור 50% וכן במניות שליטה. נכון לינואר - פברואר 99 הייתה המערערת איגוד מקרקעין, כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין (שבה, מכירה ורכישה) תשכ"ג - 1963. בשנת 96 מינה הממונה על שוק הביטוח מורשה לקרן. בפברואר 98 הגישה הקרן עתירה, בה התבקש בית המשפט להצהיר, כי הקצאת מניות המערערת לחברת העובדים השיתופית בשנת 59 היא בטלה מעיקרה (ת.א. 200/98 בבית משפט מחוזי ת"א).

◆ לאחר פניות הממונה המורשה של הקרן לנציבות מס הכנסה והחלטה מקדמית של נציב מס הכנסה, באשר למיסוי הסדר פשרה שהסתמן בתיק, נחתם ביום 28.2.99 הסכם פשרה בין הצדדים לתיק. כתוצאה מהסכם פשרה זה העמידה הקרן לטובת המערערת 12 מיליון ₪ לצורך תשלום שהיה על המערערת לשלם להסתדרות, כאמור בביאור 10 לדוחות המערערת לשנת 2003. המערערת הנפיקה לקרן שטרי הון כנגד העברה כספית זו והעברות כספיות נוספות. שטרי ההון לא היו צמודים ולא נשאו ריבית. בשלב שבו הוגשה הרשימה המוסכמת, כבר הוסכם על ידי המערערת, כי הסכומים שהעבירה הקרן למערערת היו בגדר הלוואות.

◆ בשומה נשוא הערעור חייב המשיב את המערערת במע"מ לשנים 2001 - 2004, בגין ריבית רעיונית על הלוואות, בסכום כולל של 21,455,000 ₪ שקיבלה מהקרן.

◆ כמו כן קבע המשיב, כי שטרי ההון אשר הנפיקה המערערת לקרן הן הלוואות הנפרעות בסכומים שונים. לכן הוחלט לראות בתקבולים אותם קיבלה המערערת מהקרן כחלק ממחיר העסקאות, בהתאם להוראות סעיף 12 (א) לחוק ולחייב את המערערת בגין הכנסתה מריבית והפרשי הצמדה רעיוניים.

רשימת הפלוגתאות אשר הוגשה ע"י הצדדים באוגוסט 2008:

פלוגתא א': האם החלטת המערערת מיום 03/07, המשנה את תנאי שטרי ההון באופן רטרואקטיבי, רלבנטית לצורך הכרעה בערעור?

ביטול עיקולים על נכסים וזכויות בבעלות אשת סרבן המס ת"א 443-08 מלכה יהודית בלייכר נ' פ"ש חיפה

פקודה. יתר על כן, תקנה 1 של תקנות המסים (גבייה) תשל"ד-1974 ("תקנות המיסים") קובעת כי הדרישה לפי סעיף 4 לפקודה תהא ערוכה לפי טופס 1 שבתוספת. בחומר הראיות לא נמצאה דרישה שנשלחה לתובעת בהתאם לתקנה 1 ואף לאחר שביהמ"ש התרה בפני פקיד השומה להגיש העתק של ההודעה כאמור ככל שזו נשלחה, לא הוגשה הודעה והמסקנה המתחייבת היא כי אין באפשרותו להראות שדרישה כזו נשלחה לתובעת, ומכאן שלא ניתן לראותה כסרבן מס כמשמעו בסעיף 4 לפקודת המסים. פעולת פקיד השומה בהטלת העיקולים מכוח פקודת המסים נעשתה שלא כדין ולכן היא בטלה. על אף ששאלת תוקפו של הסכם הפרוד אינה בגדר המחלוקת בתביעה דן, נאמר כי אם היה פקיד השומה נוקט בהליך משפטי כנגד התובעת, על מנת לבסס את טענותיו שהסכם הפרוד הוא הסכם למראית עין והוא חלק ממסכת של הברחת נכסים ולכן יש להטיל עיקולים על הנכסים עד כדי חלקו של בלייכר בהם, היה מקום לשקול את הראיות שהובאו ע"י פקיד השומה ועל יסודן לקבוע מסקנות כאלו או אחרות, ואולם כאמור, העומד לדיון בהליך זה אינו שאלת תוקפו של הסכם הפרוד ואף לא שאלת חבותה של התובעת בחוב המס של בלייכר, כי אם השימוש שעשה פקיד השומה בסמכותו לפי פקודת המסים והאופן שבו השתמש בסמכות זו, ובעניינים אלה שאלת תוקפו של הסכם הפרוד היא בלתי רלוונטית. על מנת לקבוע כי התובעת חייבת בחובות המס של בעלה היה על פקיד השומה לנקוט בהליך מתאים להטלת החיוב עליה כמו למשל בקשה לסעד הצהרתי הקובע כי האישה חייבת בחובות הבעל. על פקודת המסים כבר נאמר, שהגישה הראויה לפרשנותה היא זו המפרשת אותה פירוש דווקני, הן על רקע העקרונות הכלליים הרלוונטיים לחקיקת מס, והן על רקע ה"שמירה על זכות הקניין של הפרט ואי העדפת הנושה הציבורי על הנושה הפרטי, ככל שהדבר איננו מתחייב מהחוק".

◆ אם רצה פקיד השומה להשתמש בסמכותו לפי פקודת המסים, היה עליו לעשות כן תוך הקפדה על כל התנאים המפורטים בה, אף אם היא מאפשרת עיקול ותפישת נכסים של צדדים שלישי, אזי נדרש שפקיד השומה יפרט בדיוק את אותן הוראות בפקודת המסים המאפשרות לעשות כן, ואת זאת הוא נמנע מלעשות בהליך זה.

התוצאה:

◆ התביעה התקבלה. העיקולים בוטלו.

ניתן ביום: 21.1.2010

◆ התובעת הינה אשתו של מר יוסף בלייכר, סרבן מס, החייב סכום העולה על 7,000,000 ₪ כמיסים המגיעים לאוצר המדינה. סמוך לאחר הוצאת השומות פנה פקיד שומה לבית המשפט (בש"א 11134/5) וביקש להטיל עיקול על רכושו של מר בלייכר. בדיון שהתקיים ניתנה החלטה לפיה העיקול שהוטל יהיה עיקול ברישום בלבד וכי הטלתו לא תפגע בטענותיו של בלייכר בהשגה שהגיש כנגד שומות אלו. עוד נקבע, כי ממסמכי הבקשה ברור שהנישום הוא מר בלייכר, וכי הבקשה אינה מתייחסת אל התובעת, ומשום כך בוטל העיקול ככל שהוא מתייחס אליה. בשנת 2008 הטיל הנתבע עיקולים על נכסים וזכויות עליהם נסבה תביעה זו.

◆ **לטענת הנתבע,** פעולותיו ננקטו לפי סעיף 4 לפקודת המיסים והן פעולות גבייה של חוב המגיע מבלייכר, שהוא סרבן מס, ומהתובעת שכן תיק השומה שהתנהל הוא של שניהם. עוד נטען כי הנכסים הם נכסיו של בלייכר, וכי רישום הבעלות בהם על שמה של התובעת אינו סותר עובדה זו וכי הסכם הפרוד הינו הסכם למראית עין.

◆ **לטענת התובעת,** הנכסים והזכויות עליהם הוטלו העיקולים הם בבעלותה ולבלייכר אין כל זכויות בהם. בנוסף טענה התובעת כי פקיד השומה לא יכול להשתמש כלפיה בסמכות הנתונה לו לפי פקודת המסים, ואם עשה כן הרי שפעל בלא סמכות, ודינן של פעולותיו להיות מוכרזות כבטלות.

ביהמ"ש המחוזי חיפה – כב' הש' ש. קיסרי:

◆ על מנת שפקיד השומה יוכל להשתמש בסמכות הנתונה לו בסעיף 5 לפקודת המיסים ולעקל מטלטלין של החייב עליו לשלוח תחילה דרישת תשלום לסרבן המס, שלפי הוראת סעיף 4 לפקודת המיסים הוא האדם שהוטל עליו כחוק חיוב לשלם מס והוא לא שילם אותו, אף לאחר שנשלחה לו דרישה לעשות כן והוא הוזהר שאם לא ישלם יתפסו מיטלטליו.

אשר לעיקול מקרקעין, סעיף 18(1) לפקודת המיסים מורה כי תפישתם ומכירתם על ידי פקיד השומה, לצורך סילוק חובות המס, מותנית בכך שאין במטלטלין המעוקלים די כדי לסלק את חוב המס, ואף את זאת ניתן לעשות בהליך לפי סעיף 4 לפקודת המסים, היינו מתן כתב הרשאה לגובה המסים לשלוח דרישה ואזהרה לסרבן. השאלה שעומדת בתביעה זו האם התובעת היא סרבן מס ואם נשלחה לה דרישה כאמור בסעיף 4 לפקודת המסים טרם הטלת העיקולים? בראיות שהביא ההנתבע אין דבר שניתן להסיק ממנו כי התובעת היא סרבן מס וכי נשלחה אליה דרישה לפי סעיף 4 לפקודת המסים, דרישה שהיא תנאי מוקדם להפעלת סמכותו של פקיד השומה לפי אותה

עשרות עצמאיים מאשקלון נחקרו

עשרות עצמאיים ומנהלי חברות מאזור אשקלון נחקרו במבצע של **משרד השומה באשקלון** בשיתוף משרד חקירות מס הכנסה ירושלים והדרום, ברשות המסים בישראל, בגין אי הגשת דוחות שנתיים והצהרות הון. משרד השומה זימן לחקירה עצמאיים ומנהלי חברות בעלי מחזורים גבוהים, ממגוון רחב של ענפים, בכלל זה קבלנים, עורכי דין, צלמים, בעלי מסעדות ובעלי משקים במושבים באזור. 43% מסרבני הגשת הדוחות הסירו את המחדלים עוד בטרם החלה החקירה. בתיקים, שהמחדלים לא הוסרו, נערכו חקירות ובמידת הצורך הובאו הסרבנים לחקירה לאחר שאותרו בבתי העסק. **פקיד השומה אשקלון** קורא לציבור הנישומים למחר ולהגיש דוחות ולהסדיר חובות, ובכך להימנע מפעולות אכיפה וחקירות, שכן המבצעים ופעולות האכיפה יבוצעו באופן שוטף.

פטור ממס למלגות סטודנטים

ביום 10.2.2010 אישרה ועדת הכספים לקריאה שנייה ושלישית, הצעת חוק ביוזמת ח"כ רונית תירוש (קדימה) וח"כ אלכס מילר (ישראל ביתנו), לפיה סטודנטים לתואר שני ושלישי וחוקרים במוסדות להשכלה גבוהה יקבלו פטור ממס הכנסה על מלגות לימודים ומחקר. עם זאת, תהיה הגבלה על גובה המלגות הפטורות- עד 7,000 ₪. ההטבה תינתן למשך תקופת המחקר בלבד: לתלמידי תואר שני עד 4 שנות מס ולתלמידי תואר שלישי עד 8 שנות מס. בלחץ מכוני מחקר תורניים, שאינם מוכרים כמוסדות להשכלה גבוהה, הרחיב יו"ר הוועדה, את הפטור גם על מלגות שניתנות לעמיתי המחקר של מכוני מחקר תורניים.

מבצע לעו"ד ורו"ח - תווי שי לפסח

לקראת חג הפסח תשי"ע הגיעה לשכת רואי החשבון להסדר לקניית תווי שי עם רשת השופרסל (תו הזהב), רשת "מגה" (רב תו) ורשת קו-אופ ישראל (תו ישראל). שיעור ההנחה אשר יינתן למזמינים את תו הזהב ורב תו באמצעות הלשכה הוא 16%. למזמינים את תו ישראל תינתן הנחה של 16.5% לצורך ההזמנה יש לפתוח את **הקישורית המצ"ב**. גם לשכת עורכי הדין, כמנהגה בשנים קודמות, יוצאת במבצע הנחות של 16% לרכישת תווי קנייה "תו הזהב". לצפיה בתנאים והזמנה, רצ"ב **קישורית להודעת לשכת עורכי הדין**.

רשות המסים פעלה במחנה פליטים

בעיצומן של מהומות ויידוי אבנים במחנה הפליטים שועאפט הגיעו ביום 9.2.2010 עובדי משרד מס הכנסה ירושלים 2 בשיתוף משרד חקירות מס הכנסה ירושלים, תחת אבטחה כבדה למחנה הפליטים במטרה לבדוק את רמת הציות לחוקי המס ולצורך הרחבת רשת משלמי המסים. עובדי הרשות לוקחים חלק בפעילות המשותפת לגורמי האכיפה ולמשטרת מחוז ירושלים. בפעילות עד כה, שבוצעה לסירוגין לאור המהומות במחנה, בוקרו 8 עסקים בפאתי המחנה, ארבעה מהם של עוסקים ישראלים ונמצא, כי כולם רשומים ומנהלים ספרים כחוק. בין העסקים שבוקרו: חנות בשר, מכולת, חנות ירקות, בית מרקחת, חנות רהיטים וכו'. כמו-כן, במהלך פעולות גביה נתפסו 3 כלי רכב של חייבי מס. במהלך היום, בהתאם להתפתחויות, עתידים עובדי הרשות להיכנס שוב לטבורה של השכונה ולבדוק עסקים נוספים.

סמנכ"ל בשופרסל חשוד בהעלמות מס

אליעזר גידור (52), סמנכ"ל סחר ושיווק בחברת שופרסל, חשוד בהברחה ובזיוף חשבונות ביבוא רכבי אספנות והתחמקות מתשלום מסים בסך כ-500,000 ₪. **בימ"ש השלום בחיפה, כבוד השופטת תמר נאות פרי**, הורה היום על שחרור החשוד בתנאים מגבילים. כמצוין בבקשה למעצר ושחרור בערובה, שהוגשה ע"י **מכס חיפה**, ביחידה מתנהלת חקירה בדבר הגשת חשבונות מזויפים למכס של רכבי אספנות יקרים ונדירים, שהובאו ארצה ביבוא אישי. לפי הבקשה, בחיפוש שנערך בבית החשוד נתפסו מסמכי יבוא של כלי רכב, שיובאו ע"ש החשוד וע"ש רעייתו, מהם עולה חשד, כי שוחררו מהמכס תוך הגשת הצהרות כוזבות, זיוף חשבונות ספק, הנמכת ערך יבוא, הצגת העברות כספים פיקטיביות והטעיית המכס. ייבוא החשוד כולל 6 כלי רכב נדירים ומיוחדים: שתי מכוניות מסוג מרצדס מתחילת המאה הקודמת, מכונית מסוג B.M.W ושלושה אופנועי אספנות נדירים ויוקרתיים (שניים מסוג B.M.W ואחד מסוג הונדה). עוד לפי הבקשה, החשוד הנמיך את ערך היבוא בעשרות אחוזים בכל חשבונות הרכבים, מתוך כוונה להתחמק מתשלום מסים כדין.

מס פקס מערכת ושיווק: דרך מנחם בגין 132, מגדל עזריאלי 1

תל אביב 67021; טל. 03-6966416-03 פקס. 03-6953991 masfax@bezeqint.net

מערכת העיתון תשמח לקבל פניות, הערות והארות, לגבי סוגיות ושאלות שמתעוררות בתחום המס במישור הפילי, האזרחי, איסור הלבנת הון ונושאים אשר ברצונכם שיקבלו התייחסות / ניסוי. האמור בעיתון זה אינו מהווה יעוץ מקצועי, חוות דעת, סקירת המצב המשפטי ו/או הדין הרלבנטי טל. 03-6966733 (למקרים דחופים: 054-4492973) פקס. 03-6966744

אין לצלם, להעתיק או להפיץ בדרך אחרת ניליון זה, או חלקים ממנו, ללא היתר בכתב ומראש מהעורכים.